

Concept-verslag ALV KVAN/BRAIN 14 september 2016, RA Rivierenland Tiel

Aanwezig namens KVAN/BRAIN: Hildo van Engen (Streekarchief Langstraat Heusden Altena Streekarchief), Bennie Blom (Archief Delft), Hannie Kool-Blokland (Zeeuws Archief), Chantal Keijsper (Het Utrechts Archief), Ella Kok-Majewska (Regionaal Archief Rivierenland), May Scheepers (bureau KVAN/BRAIN), Bernadine Ypma (RHC Vecht en Venen), Wim Reijnders (West-Brabants Archief), Marcel Duijghuisen (RHC Eindhoven), Ernest Verhees (Regionaal Archief Nijmegen), Teun de Bruijn (Regionaal Archief Dordrecht), Dick Bunscoeke (Provincie Drenthe), Marlies Nieuwlaat (Rijckheyt), Niels van Driel (Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen), Martin Jochems (CODA Archief)

Aanwezig namens KVAN: Eduard Jacob, Margreet Windhorst, Jantine de Jong, Ingeborg Huijberts, Florus Geraedts, Ingmar Koch, Daan Hertogs, Charles Jeurgens, Yolande Hentenaar, Peter de Jong, Hans Mannaert, Kevin van Tuil, Hans Berende, Edda Ton, Petra Links, Chantal Menting, Richard van den Belt, Ellen van Veen, Hans Waalwijk

Aanwezig namens BRAIN: Mieke Louwers (Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid), Rob van Drie (Centraal Bureau voor Genealogie), Puck Huitsing (NIOD), Edith Scholten (Nationaal Archief)

Ella Kok-Majewska heet de aanwezigen welkom in het Regionaal Archief Rivierenland en toont vol trots de educatieve film *Rens in het archief* waarmee het RAR tijdens het ICA-congres in Seoul de publieksprijs won op The SPA Film Festival on Archives and Records Management.

1. Opening

Hannie Kool-Blokland opent de vergadering. Het is de eerste gecombineerde ledenvergadering van KVAN en BRAIN. Daarin komt tot uiting dat de samenwerking een feit is en steeds meer vorm krijgt. Omdat de verenigingen aparte rechtspersonen zijn, moeten de formele onderdelen van de vergadering voor beide partijen apart worden afgewikkeld.

De beide voorzitters stellen voor de behandeling van de financiële stukken uit te stellen tot de volgende ALV. Die vindt plaats op 8 december in Den Haag en wordt gewoontegetrouw gecombineerd met de Ketelaarlesing.

De besturen werken hard aan de invulling van de samenwerking KVAN-BRAIN. Het implementatieplan dat in opdracht van beide verenigingen door Berenschot is opgesteld is daarbij de leidraad. Daarin zijn programmalijnen gedefinieerd waarvoor binnen de besturen kwartiermakers zijn aangesteld die gezamenlijk werken aan een programmaplan voor de komende jaren. De afgelopen maanden hebben de kwartiermakers ieder voor hun eigen lijn in kaart gebracht wat beide verenigingen doen en wat die activiteiten bijdragen aan de waardeproposities uit het vorig jaar door de leden goedgekeurde visiestuk. Van daaruit maken de besturen keuzes voor wat wordt voortgezet en wat niet en wat voor nieuwe activiteiten worden opgestart. Op de volgende ALV wordt het programmaplan ter goedkeuring aan de leden voorgelegd.

Het plan zal twee varianten bevatten: een 'basispakket' (voortzetting bestaande activiteiten en/of weglaten van activiteiten die we niet meer doen) en een 'wenspakket' (ruimte voor nieuwe ambities en activiteiten). Met name dat laatste is een ingewikkelde puzzel, mede in het licht van het einde van het programma Archief 2020 en de

invulling die het NA wil geven aan de kennisfunctie. Het bestuur heeft de sterke wens om grotere en nieuwe ambities de ruimte te geven in het verlengde van de innovatiedoelstellingen Archief 2020. Dat vergt het een en ander, ook qua mensen en middelen. Het programmaplan moet de opening bieden om daarover in gesprek te gaan met onder andere OCW.

Met de KNVI (incl. SOD/Ngi/Nga) wordt nog steeds gesproken over samenwerkingsmogelijkheden. De meeste kansen lijken te liggen op het vlak van deskundigheidsbevordering. Ook met de NVBA zijn nog gesprekken gaande.

2. *KVAN mededelingen door Hannie Kool-Blokland*

Onlangs is erlid Hein van den Hoek Ostende overleden. De KVAN heeft de familie een condoleance gestuurd. In het Archievenblad komt een In Memoriam.

Het archief van de KVAN 1961-2007 is geïnventariseerd door Iris Heidenbrink en in het NA te raadplegen.

De sectie SNAAI heeft 4 nieuwe bestuursleden: Teun de Reijke (penningmeester), Anthony van der Wulp, Lisa Lucassen en Mandy Kamper.

3. *KVAN verslag vorige ALV (8 december 2015)*

Het verslag wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

4. *KVAN commissies, SAP en Archievenblad*

Hildo van Engen vertelt namens de commissie KVAN-dagen dat het jubileumcongres in Haarlem een groot succes was. Ook volgend jaar organiseert KVAN in samenwerking met het Regionaal Archief Dordrecht op 12 en 13 juni weer een tweedaags congres. Locatie wordt het Energiehuis Dordrecht.

Onder de noemer *Terug naar Woudschoten* worden er op 26 en 27 september lezingen en colleges gegeven op deze voor veel archivariissen zo vertrouwde plek. Er zijn nog enkele plekken vrij.

Yolanda Hentenaar van de commissie Buitenland meldt dat in de week van 19 september de jubileumreis naar Estland plaatsvindt. Estland is een voorbeeldland op het gebied van de digitale overheid. Namens de commissie vraagt Yolanda of het bestuur al duidelijkheid kan geven over de buitenlandactiviteiten van de KVAN in de toekomstplannen van de samenwerkende verenigingen. De voorzitter verwijst daarvoor naar het programmaplan-in-ording en de ALV van december.

Hans Berende doet verslag van het wedervaren van S@P. De stichting draaide vorig jaar verlies als gevolg van de introductie van de online publicaties, diverse organisatiekosten en het faillissement van de drukker. Dit verlies wordt vanuit de reserves opgevangen. Julia Romijn Wixley heeft het bestuur verlaten; Erika Hokke is kandidaat om haar op te volgen. De vergadering stemt in met deze benoeming. Er is nog een vacature in aantocht. Op 25 november organiseert S@P een klein symposium in voorbereiding op het nieuwe jaarboek over vorstenhuizen.

Bernadine Ypma werkt met de redactie van het Archievenblad aan een nieuwe visie voor de komende jaren. Speerpunten zijn: versteviging van de redactie, een betere spreiding van de redacteuren (zowel geografisch als naar kennisgebieden), meer artikelenreeksen, lezersonderzoek in voorbereiding, onderzoek naar mogelijkheden voor crossmediaal publiceren en samenwerking met aanpalende vakbladen onderzoeken ten behoeve van vernieuwing en professionalisering. Er zijn enkele nieuwe redactieleden toegetreden: Esther Veldhuis, Marian de Vos en Cees Tromp. Peer Boselie wordt de nieuwe columnist.

5. *BRAIN mededelingen door Chantal Keijsper*

IHLIA is lid geworden van BRAIN. IHLIA is gehuisvest in de Amsterdamse OBA en beheert een grote collectie erfgoed van de (inter)nationale gay- en transgendergemeenschap.

Ella Kok-Majewska meldt dat een groot aantal archiefinstellingen door advocatenkantoor Kneppelhout en Korthals is aangeschreven in opdracht van een anonieme rechthebbenden op gebied van beeldmateriaal. Deze rechthebbende wil tot afspraken komen over de een vergoeding voor de online beschikbaarstelling. BRAIN stelt voor om in overleg met de juristen van het NA een eensluidende reactie op te stellen die de leden die het betreft als antwoord kunnen verzenden. Vanwege bestuursrechtelijke termijnen is er op korte termijn reactie geboden.

Mieke Lauwers (Beeld en & Geluid) heeft hierover juristen van KB en IVIR geraadpleegd. Duidelijk is: bewijslast ligt aan kant van rechthebbenden. KB-jurist Annemarie Beunen raadt aan om namens BRAIN een algemene reactie (zonder adressanten nader te noemen) te sturen. De aangeschreven instellingen kunnen in hun eigen reactie dan verwijzen naar de brief van BRAIN. Strekking van de brief zal moeten zijn dat de rechthebbende zich eerst bekend zal moeten maken, zal moeten aangeven om welk materiaal het gaat en zal moeten aantonen waar dit materiaal momenteel online beschikbaar is. Besloten wordt dat BRAIN z.s.m. een brief opstelt en hierover nauw contact houdt met de leden.

BRAIN is met de strategiegroep Auteursrecht in gesprek met OCW over modernisering auteursrecht, de invoering van Extended Collective Licensing en uitzonderingen op het auteursrecht voor erfgoedinstellingen. De Europese auteursrechtontwikkelingen gaan momenteel snel. Zoals het er nu naar uitziet wordt ECL voor *out of commerce* werken in een Europese verordening geregeld. Hoewel de Europese koers minder vooruitstrevend is dan gehoopt, laat deze voldoende ruimte laat om de weg die de strategiegroep is ingeslagen verder te vervolgen. Die weg behelst het inzetten op ECL in combinatie met een voorstel voor collectieve afkoop van rechten. Aan dat laatste wordt momenteel door DEN, Kennisland en BRAIN gewerkt. In dat kader is het belangrijk om meer zicht te hebben op de aard en omvang van de problemen waar erfgoedinstellingen tegenaan lopen. Daarom heeft DEN met medewerking van o.a. BRAIN deze zomer een onderzoek uitgezet over de ervaringen met cbo's. Daarop kwam veel respons vanuit de archiefbranche, waarvoor dank. De rapportage volgt binnenkort op de websites van DEN en BRAIN. Een tipje van de sluier:

- Onderzoek toont aan dat nog maar weinig instellingen een overeenkomst met een cbo hebben (gehad).
- Opvallend is dat er verschillende instellingen zijn die na verstrijken van de looptijd van hun eerste overeenkomst niet over zijn gegaan tot het aangaan van een tweede overeenkomst.
- Vrijwel uitsluitend overeenkomsten met Lira en Pictoright. De andere cbo's lijken (nog) niet actief en/of (nog) niet relevant voor de erfgoedsector.

Suggestie van Harriet de Man: misschien kan Wikimedia een rol spelen in deze plannen. Chantal Keijsper zegt toe dit te gaan bekijken en aan de orde te stellen in de groep.

BRAIN heeft DEN gevraagd om een instrument te ontwikkelen om het gebruik van digitale collecties te monitoren. Dit instrument, dat overigens ook geschikt is om beheer en behoud in kaart te brengen, is nu beschikbaar op <http://www.toetsingsmodel.nl>. BRAIN zal hieraan ook op haar eigen website en in een volgende nieuwsbrief aandacht besteden.

Er is een nieuwe Managementconferentie in voorbereiding in samenwerking met Archief 2020. Het wordt waarschijnlijk een avond met diner op 3 november. Het thema is *Leren en ontwikkelen in je eigen organisatie*. Leiderschap, opdrachtgeverschap, burgerparticipatie en dienstverlening, ondernemerschap en innovatie staan centraal. Noteer de datum alvast: een uitnodiging volgt zeer binnenkort.

Het verslag wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

7. *BRAIN jaarverslag 2015*

Het jaarverslag wordt vastgesteld met een wijziging op verzoek van Mieke Lauwers (Beeld en Geluid) ten aanzien van de werkgroep Auteursrecht. Anders dan in het verslag staat opereert deze werkgroep wel degelijk strategisch.

8. *BRAIN werkzaamheden/secties*

Belangenbehartiging: BRAIN is samen met KVAN in gesprek met NA en OCW over de periode na Archief 2020: het voortzetten van nuttige overlegstructuren, het in beheer nemen van producten en het voortzetten van activiteiten. Dit alles bezien in het licht van programmatische samenwerking van KVAN/BRAIN.

Toezicht: de sectie is aan de slag met de actualisering van de modellen Archiefverordening en Besluit Informatiebeheer voor waterschappen, provincies en openbare lichamen. Daaraan is in het land veel behoefte. Op 7 november organiseert de sectie Toezicht een studiedag. Uitnodiging volgt.

Stuk van het Jaar: aan de verkiezing nemen in 2016 44 instellingen deel. De werkgroep heeft met steun van het Fonds Cultuurparticipatie en onder de vlag van de Maand van de Geschiedenis een professionaliseringslag doorlopen. De prijsuitreiking vindt dit keer tijdens de Nacht van de Geschiedenis zodat meer publiciteit gegenereerd kan worden.

Kwaliteitszorg: deze sectie ligt stil. De activiteiten worden heroverwogen in het licht van de programmatische samenwerking KVAN/BRAIN.

HRM: het professionaliseringsonderzoek van Daan Hertogs is afgerond (*Het onzekere voor het zekere nemen in een onzekere wereld* (zie www.archiefbrain.nl onder Producten) en levert veel input voor het programmaplan voor de komende jaren. Eerste opvolging van dat rapport is de start van Archiknowmads. Deze groep professionals, zowel van binnen als van buiten de archiefinstellingen, leert met hoofd en hart en handen door aan de slag te gaan met concrete vraagstukken in het werkveld. Na afloop van de vergadering worden zowel het rapport als de activiteiten van de Archiknomads toegelicht en besproken.

9. *Rondvraag KVAN-BRAIN*

Er zijn geen vragen. De voorzitters sluiten de vergadering.